

Mirosław Kowalski

<https://orcid.org/0000-0003-2960-8258>
Uniwersytet Zielonogórski
University of Zielona Góra
m.kowalski@jpp.uz.zgora.pl

Jarosław Charchuła

<https://orcid.org/0000-0002-8470-7374>
Uniwersytet Ignatianum w Krakowie
Ignatianum University in Cracow
jaroslaw.charchula@ignatianum.edu.pl
<https://doi.org/10.35765/hw.2024.2365.02>

Data zgłoszenia: 06.02.2024

Data akceptacji: 08.02.2024

Data publikacji: 29.03.2024

Edytorial: Edukacja w dobie sztucznej inteligencji

Postęp cywilizacyjny jest podłożem zmian w życiu każdego człowieka. Rozwój technik informatycznych, telekomunikacyjnych czy też multimedialnych jest ogromnym krokiem w dziejach całej cywilizacji. Ewolucja, ta z ery industrialnej, gdy mieliśmy do czynienia ze społeczeństwem przemysłowym, przenosi nas do społeczeństwa informacyjnego, opartego na sztucznej inteligencji (AI). Informacja staje się podstawą nie tylko sprawnego funkcjonowania wszelkiego typu instytucji, ale również, a może przede wszystkim – procesu edukacji. Wdrażanie sztucznej inteligencji w systemie edukacji to temat, który wywołuje zarówno entuzjazm, jak i obawy. Z jednej strony możliwości, jakie ona oferuje w kontekście edukacji, wydają się niemal nieograniczone, obiecując m.in. personalizację nauczania, optymalizację procesów dydaktycznych oraz wsparcie w diagnozie i rozwoju umiejętności uczniów. Z drugiej strony natomiast pojawiają się pytania o bezpieczeństwo danych, etykę oraz potencjalne zastąpienie nauczycieli przez maszyny.

Niewątpliwie sztuczna inteligencja może przyczynić się do znacznego postępu w personalizacji procesu edukacyjnego. Dzięki zdolności analizy dużych zbiorów danych jest w stanie dostosować materiały dydaktyczne do indywidualnych potrzeb i tempa nauki każdego ucznia. AI oferuje również możliwości w zakresie wsparcia nauczycieli, automatyzując czasochłonne zadania, co pozwoli im skoncentrować się na bardziej wartościowych aspektach nauczania, takich jak rozwijanie kreatywności i umiejętności krytycznego myślenia u uczniów.

Wdrażanie sztucznej inteligencji w edukację wiąże się jednak również z dużymi wyzwaniami. Kwestie prywatności i bezpieczeństwa danych są szczególnie istotne, ponieważ systemy AI wymagają dostępu do dużych ilości wrażliwych informacji, by skutecznie funkcjonować. Ponadto istnieje ryzyko nadmiernego polegania na technologii kosztem bezpośrednich relacji międzyludzkich, które są kluczowe dla rozwoju emocjonalnego i społecznego dzieci i młodzieży. Ważne jest, aby technologia wspierała nauczycieli, a nie dążyła do ich zastąpienia, aby zachowywała równowagę między innowacyjnością a humanistycznym wymiarem edukacji. Integracja AI w systemie edukacji oferuje znaczące możliwości dla personalizacji nauczania i optymalizacji procesów edukacyjnych. Aby jednak zrealizować ten potencjał, należy podjąć świadome i przemyślane kroki, mające na celu zarówno maksymalizację korzyści, jak i minimalizację ryzyka.

Artykuły umieszczone w niniejszym tomie wpisują się w szeroką debatę naukową prowadzoną w tym temacie. W imieniu całej Redakcji zapraszamy naszych Czytelników do zapoznania się z treściami niniejszego numeru „Horyzontów Wychowania”.

Mirosław Kowalski
Jarosław Charchuła
Redaktorzy tematyczni